AYDEDE

No. 91 — 124
CUMARTESİ 24 EYLÜL 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasî Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon 25332 — Posta Kutusu: 816

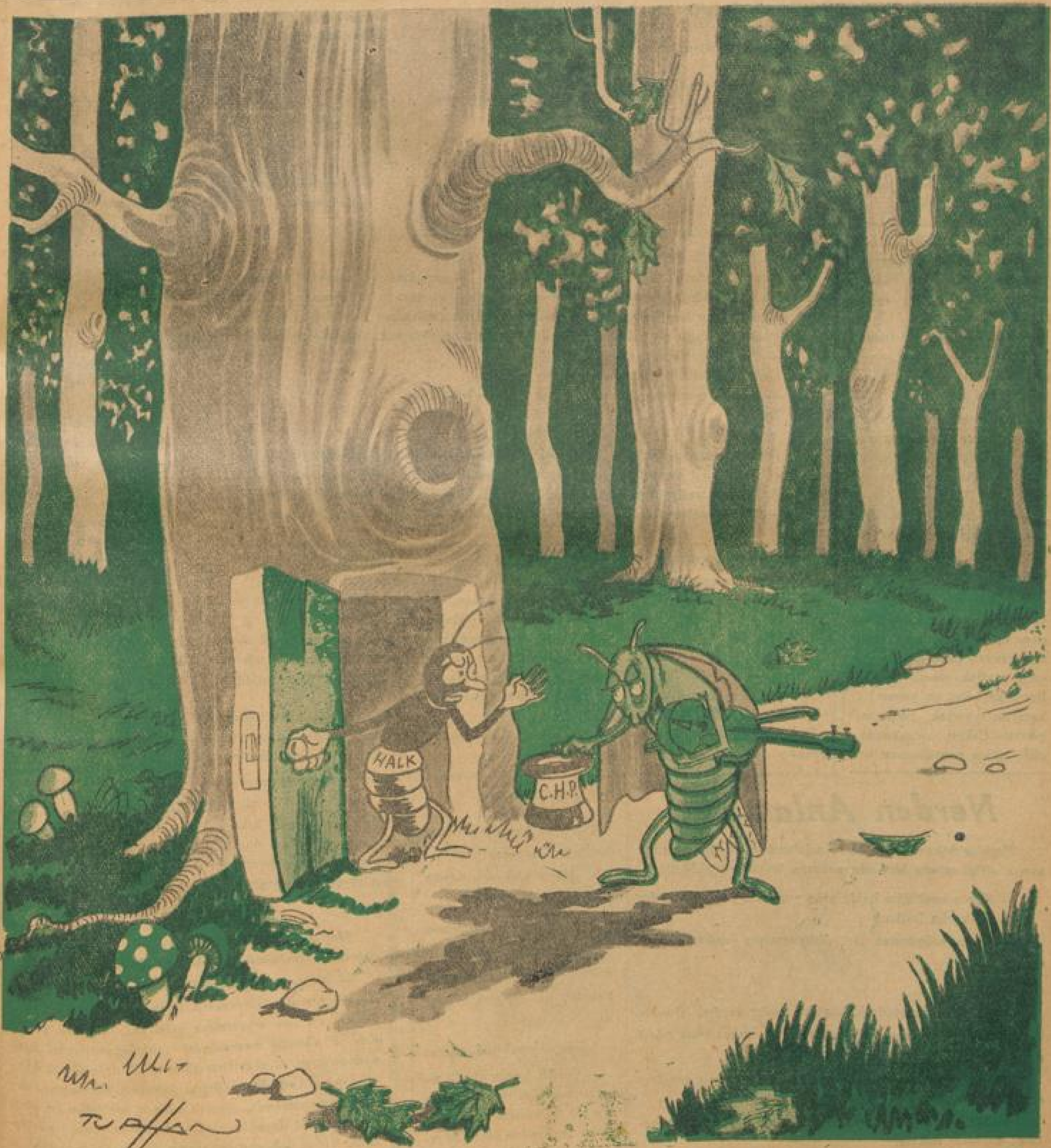

C. H. P. İLERİ GELENLERİ SEÇİM PROPAGANDASI YAPIYOR:

Karınca — Ne; rey mi? Git işine! Yazın çalan kışın oynar..

Şu Acaip DÜNYA!

TOPLAMA

Aritmetik dersinde öğretmen anlatıyordu:

— Yalnız aynı cinsten olan şeyleri toplıyabiliriz. Meselâ bir koyunla bir ineği cem edemeyiz çünkü sonunda ne iki koyun ne de iki inek diyebiliriz.

Küçük bir öğrenci hocanın sözünü kesti:

Fakat öğretmenim bizde bir kilo sütle bir kilo suyu cemediyorlar iki kilo süt meydana geliyor!...

NEDEN KİRLENMİŞ?

Bölüğü yüzme havuzuna götürmüşlerdi... Sudan en son çıkanlardan bir er önünden geçerken teğmen:

— Nedir bu pisliğin? Nerden geliyorsun? diye sordu. Asker:

— Yüzme havuzundan teğmenim! diye cevap verdi. En son ben çıktım!

ADABI MUAŞERETE MUGAYİR OLAN PANTALON ASKILARI!

Hâdise Monte - Karlo gazinosuna girerken oldu:

Ağustos ayının müthiş sıcak bir günüydü.. Bir turist karısıyla beraber rolet sarayını gezmek istemişti. Fakat servis müfettişi onları içeri girmekten men etti:

— Esef ederiz beyefendi Maalesef bu kıyafetle içeriye giremezsiniz!

— Neden acaba?

— Çünkü gömleklesiniz!

Turist oyun salonlarına ser bestçe girip çıkan şortlu göm lekli bir sürü insan gösterecek:

— Ya bunlar, dedi. Benim gömleğimin bu bay ve bayanların gömleğinden ne farkı var?

— Askılarınız nizamnameye uygun değil beyefendi! Adamcağız beyhude yere uğraştı; ısrar etti fakat kandırmaya muvaffak olamadı... Talimat kat'idir; ne yapsın?... kararını vererek askılarını çıkarttı. Caketi koltuğunda, elile sıkıca pantalonunu tutarak salonlara daldı. Nizamname bozulmamıştı!..

— İSTEDİKLERİ PARAYI VERİRMİŞ!

Yeni zenginin biri karısını birkaç dakika için plâjda yalnız bırakmıştı. Dönüşte müthiş bir kalabalık görünce sordu:

— Ne var? Ne oldu?

— Bir kadın boğuluyor - muş, kurtarmışlar!

— Ay, Fakat bu benim karım! ne yapıyorsunuz? Doktor çağırdınız mı?

— Suni teneffüs yaptırıyor lar!

Yeni zengin:

— Sunî mi, suni mi? diye haykırdı. Sahicisini yaptırsınlar, istedikleri fiatı veririm!

PARİSİN ALTIN MADENİ!

Her gün 5.000 ziyaretçi kabul eden, senede 3 milyon varidat getiren Eyfel kulesi, Parisin ortasında hakiki bir altın madenidir. Fakat iş bununla da bitmiyor: Meşhur kulenin vasati olarak bir senede 600.000 - 700.000 resmi çekildiği hesap edilmiştir ki, bu da milyonlar demektir. Eyfelin mevcudiyeti, fotoğrafçıların ve fotoğrafmalzemesi satan dükkânların kârlarını 20 milyon arttırmaktadır. Kule belki de güzel değil fakat çok verimlidir ve bu altmışlık dilberin bir «Cover Girls»den daha fazla hayranı vardır.

BABASININKİ GİBİ

Altı yaşındaki Ali berbere girdi. Koltuğa kuruldu. Berber sordu:

— Küçük dostum! Saçlarınızın nasıl kesilmesini arzu edersiniz?

Ali tereddütsüz cevap verdi:

— Babamınki gibi, tepede büyük bir boşluk olsun!

YAHYA KEMAL'E DAİR

Büyük şairimiz Yahya Kemal çok sevdiği Boğaziçinde bir tepeye tırmanıyordu. Hava sıcak olduğu için çok çabuk terlemiş; ağır vücudunu taşıyamaz olmuştu. Tam o sırada yolu üzerindeki bir mahalle bakkalının dükkânı önündeki iskemleye kendini bıraktı. Yağlı bir müşteri kazandığına memnun olan bakkal nazikâne sordu:

— Bir şey mi alacaksınız efendim?

Üstat hiç istifini bozmadan cevap verdi:

— Evet; müsaade ederseniz biraz nefes alacağım.

Dedi.

TİTİZLİK

(Fahim Bey ve Biz) ile (Boğaziçi Mehtapları) müellifi Abdülhak Şinasi Hisar nezaketi ve titizliği ile meşhurdur. Birgün Lebon'da emrini soran garsondan bir çay rica etti. Değerli nasirimizin titizliğini bilen Fazıl Ahmet Aykaç hemen ilâve eyledi:

— Aman oğlum; dedi; çaydanlığa koymadan önce suyu yıkamayı unutmayınız!...

— AKILLI KÖYLÜ

İki köylü konuşuyorlardı. Biri sordu:

— Ayı mı daha çok seversin güneşi mi?

— Tabii ayı!

— Neden?

— Çünkü ay karanlık geceleri aydınlatır. Güneş ise gün düzleri zaten ışık varken görünür.

TEMİNAT

Postacı bahçeden eve giden yolu takip ederken, azgın bir köpeğin homurdanarak kendine doğru geldiğini gördü. Korkudan ne yapacağını şaşırıp kaldığı sırada em niyet telkin eden bir kadın sesi kulağına çalındı:

— Korkmayın! kuduza karşı aşılanmıştır.

— TABURUN KUVVETİ! —

Bir sivil ere sordu:

— Taburunuzun kuvveti ne kadar?

Asker karşısındakini casus zannetti. Yüzüne bir yumruk savurup hendeğe yuvarladıktan sonra:

— İşte benim kuvvetim dedi. Şimdi bundan taburumun kuvvetini hesaplayabilirsin!

ALLAHA ŞÜKÜR

Telâşla koşuyordu. Bir arkadaşı:

— Nereye, diye sordu.

— Eczahaneye!

— Ne var? Bir şey mi oldun?

— Yok! Allaha şükür, karım yaralandı da!

TESELLİ

Hayattayken pek çapkın olan kocasının mezarı başında ağlıyordu. Nihayet kendisini şöyle telliye çalıştı:

— Hiç olmazsa, nerede olduğunu biliyorum ya!

ÇAĞIRIRSA BELKİ GELİR

Küçük Ayşe annesile tenekeciden bebeğini almıya gelmişti. Dükkâncı her yeri altüst etti. Fakat bebeği bir türlü bulamadı. Ayşe endişe içinde adamın hareketlerini takip ederek:

— Şey dedi, bebeğimin ismi Mimidir.

Nerden Anlamış?

Meşhur doktorlardan biri hastahanede hastalarını muayene ettiği sırada birisinin nabzına bakarken hiddetle:

— Size menettiğim halde yine yumurta yemişsiniz! der. Hasta korka korka:

— Bunu nabzımdan mı anlıyorsunuz doktor? diye sorar.

Doktor:

— Tabii! Yumurtada kükürt ve fosfor vardır. Bunlar albüminle birleşince mideyi bozar bu da nabza tesir eder! der.

Asistanlarıyla beraber koğuştan çıktığı vakit; gençlerden biri:

— Bunu nabızdan nasıl hissettiğinize hayret ettim hocam! deyince; doktor:

— Sersem! diye çıkışır. Adamın gömleğindeki yumurta lekesini görmedin mi?

EMİN OLMUŞ!

XVI ıncı Lui'nin saltanat devrinde saraydaki içtimadan dönen biri arkadaşına şöyle demiş:

— Bugüne kadar dünyanın Allah tarafından idare edildiğine pek inanmıyordum. Fakat artık şüphem kalmadı.

Arkadaşı sebebini sorunca:

— Çünkü, bugün kralla nazırlarının aktettikleri bir içtimada bulundum ve bu işin onlar tarafından idare edilemiyeceğine artık katiyetle emin oldum! diye cevap vermiş.

— KİM APTAL! —

Bir casus talimde askerlere gayri muntazam durdukları için bağırıp çağırıyordu:

— Aptallar! sıranızdan çıkın da gelin görün neye benziyorsunuz!

ALLAHA ŞÜKÜR!

Meşhur Amerikan tiyatro artisti Cornelia Otis Skinner yakınlarına hoş fıkralar anlatmayı pek sever:

— Mektepte yapılan bir toplantıda «Bir yaz günü rüyası» temsilini verecektik. Pück rolünü yapıyordum. Babam da beni seyretmeye gelmişti... Büyük şöhreti olan bir aktörün mevcudiyeti topluluğun tecessüsünü uyandırmıştı. Meşhur Otis Skinner ilk defa olarak biricik kızının komedi oynadığını görecekti. Bu da seyre değer bir manzaraydı... Temsil bitince, seyirciler en ufak bir tenkidini duyabilmek için babamın yanına yaklaştılar. Kulak kabartmaya esasen lüzum yoktu çünkü o anneme doğru dönmüş bağırıyordu:

— Allaha şükür! Çocukta hiç istidat yok!

SUDA NAKIŞLAR

AMAN, SÖZ GELMESİN!

Bizim gibi memleketin en aşağı yarım asırlık tarihini yaşamış ve bundan önceki yirmibeş senеliğini de görenlerin ağzından dinlemiş olanlar bilirler ki, eski devirlerde bir «zamane adamları oğulları» mes'elesi mevcuttu.

Yani rejimin haklı veya haksız yükseltip kayırdığı rical çocukları halkın gözüne batan ahval ve harekâtla mimlenir, hele bazısı epeyce ileri giderek bazı çirkin vak'alarla da lekelenirdi.

Paşazadeler, saray erkânı evlâtları, padişah damatları, vükelâ mahtumları arasında hiç de hoş isim yapmamış şahısları bizzat tanımıştık.

Meselâ pek büyük ve cidden değerli bir müşirin damat olan oğlu fahişe bir kamelya cinayetine bilvasıta adını karıştırmış, sürgüne yollanmıştı.

Padişah bendelerinden bir tanesinin oğlu çok fena bir yol tutarak kumarhaneleri haraca kesmek, bir sürü ipi peşine takarak şunu bunu tehdit edip para sızdırmak, hoşlanmadıklarını dövdürmek gibi rezaletlerle bir müddet İstanbulu kasıp kavurmuş, nihayet yakın şehirlerimizden birine sürülmüş, meşrutiyetin ilân esnasında da linç edilerek öldürülmüştü.

Daha küçük kalibrede şımarıkları sayalım. Zaten bunların mişvarı sinire dokunmakdan, çirkin şehilde çapkınlık ve külhanbeylikten ileri gitmemişti. Hepsi de birer türlü cezalarını bulmuşlardı. Kimi babalarının vefatından sonra sefalete düşerek, kimi genç yaşında sefahata kurban giderek!

Meşrutiyet devrinde öyle şeyler pek olamadı: rical zade yetişmeye pek vakit kalmadı. Kalmadı ama iktidarı elinde tutan komitanın eli silâhlı sözümana fedaileri muhalifleri asıp kesmekle meşguldüler. Bizi korkutan veya tiksindiren bunlardı.

Sonraki devirde ne oldu? Bazı otomobil kaza ve belâlarını hesaba katmazsak mühim vak'alar kaydedemeyiz. Ankara cinayetini başka zaviyeden tetkik etmek lâzımdır. O iki mahkûm da rejimin şımarttığı ve tuttuğu çocuklar değildi, silik ve sönük şahıslardı. Birinin maruf aileye mensup oluşu bir şey ifade etmez.

Şu var ki, adalet cihazımız son günlerde çıkan şayiaları esasından inceliyerek mahkûmlardan birine hususî muamele yapılmadığını, yapıldıysa suçluların cezalandırıldıklarını umumî efkâra bildirerek yanlış bir zehab husulüne meydan vermemelidir. Elbetteki verilmiyecektir.

Zira memleket efkârı devlet teşkilâtı içinde en fazla adliyesine güvenmekte ve bununla övünmektedir. Şayet birkaç memur adaletin şanına, şerefine dokunmak cür'etini gösterdi ise hadleri bildirilecektir.

Aman, herşey kusurlu olsun, fena işlesin... Tek adalet makanizmamıza söz gelmesin!.

Aydede

— Şu kıyamet dedikleri şeyi nasıl olacak acaba
— Acele etme şimdi görürsün!-

NUHCULAR - AĞAHAN - ÇALIKUŞU

Bir ay içinde üçüncü mühim hırsızlık vak'ası: Ağahanın ve Çalıkuşu muharriririn elmaslarından sonra Nuhcuların da filim çantası aşırıldı- Adamcağızlar, Ağrı dağından —Nuhun gemisine şöyle dursun— fotoğraf bile götüremediler.

Teessüf olunur ki, o zahmete ve o masrafa yabancı ve rakip bir devlet hesabına girmişler. Şimdi filim başka bir ülkede, acaip kuleli bir saray salonunda tıkır tıkır işletilerek gösterilmektedir. pos bıyıklı ve pipolu bir adamın bunu ne zevkle ve Nuhcularla nasıl gülerek seyrettiğini şimdi görür gibi oluyoruz.

Demek ki, Nuhcu babaların —Bunlar bir nevi modern «Efsuncu baba» dan farksızdırlar— peşini gizli ajanlar bırakmamış. Şüphelenmeleri lâzımgelmez miydi? Zavallılar tam mânasiyle devriş ve deryâdil insanlar! Ağrı tepesinde gemi enkazı arayanlardan ne beklenir? Bavullarını da çaldırırlar, don ve gömleklerini de gizli ajanların bunları çırçıplak soyup soğana çevirmeleri bile işten değildi.

Ağahanın elmaslarını çaldırmış olması umurunda değildir: ona tapanlar fazlasiyle yerine koyarlar. Bu üç hırsızlık vak'asında Nuhcular, bir de Çalıkuşu yandı!.

YUMURCAK

Yumurcak iki gözü çeşme ağlıyordu. Birden bire durarak sordu:

— Anne! Ben neden ağlıyorum acaba?

— Hava soğuk olduğu için sokağa çıkmana müsaade etmedim de ondan..

Çocuk:

— Ha! evet şimdi hatırladım, dedi ve yeniden ağlamaya başladı!

KAŞ YAPAYIM DERKEN

Genç kadın sokak kapısında kocasına:

— Sevgilim! dedi. Şapkamı doğru giymiş miyim?

Adacağız sabırsızlandı:

— Evet.. Evet.. Şimdi acele et! geç kaldık!

Kadının canı sıkılmıştı!

— Maalesef dedi, tekrar yukarı çıkmam icap ediyor zira şapkamı yana eğik giymem lâzım!

DOSTLARIMIZ NE DER?

Yas tutan bir aile misafirliğe gidecekti.

Kadın:

— Gördün mü şimdi dedi. siyah ajrtiyerlerimi kaybettim!

Kocası cevap verdi:

— Renklileri taksana!

Öteki kızmıştı:

— Olur mu hiç, dedi. Dostlarımız ne der sonra?

İYİ BAKMIŞ

Seyahattan dönen bir kadın. hizmetçisine hayvanlara iyi bakıp bakmadığını sordu:

Hizmetçi:

— Çok iyi baktım hanımefendi, dedi.

Yalnız bir defa kediye yemek vermeyi unuttum.

Kadın merakla sordu:

— Ne yaptı?

— Hiç bir şey! Kanaryayla, papağanı yiyiverdi!..

Çocukların zili çalmalarından bıkan, ev sahibi...!
(Müsabaka karikatürü)

SEBEP

Hâkim sordu:

— Ev sahibinizin evini yakmaya niçin teşebbüs ettiniz? Husumetinizin sebebi ne?

— Ona üç aylık kira borcum var da!..

ŞİMDİ ÖĞRENİRİM

Efendisi misafirleri kabul etmemesini tembih etmişti. Biraz sonra kapı çalındı ve bir ziyaretçi geldi. Sadık hizmetçi misafirden önce davrandı:

— Beyefendi evde yok!

— Yaa! Şu halde yarın gelirim. Acaba hangi saatlerde evdedir?

Hizmetçi istifini bozmadı:

— Bir dakika, şimdi öğrenirim!

HAZIRMIYDINIZ

İngilterede, evlerinin eşyasını yakmağa teşebbüsle suçlandırılan, bir çocuğun, muhakemesi yapılıyordu. Şahit olarak çağırılan annesine, çocuğun doğum tarihi soruldu ve kadın hatırlamıyorum diye cevap verdi. Hakim istifini bozmadı.

— Peki, dedi. Maznun doğduğu zaman orada hazır mıydınız?

Stalin ve hülyası!.
(Müsabaka karikatürü)

Şehirden Notlar:

BAZI İSİMLER

Nereden aklıma geldi ben de şu Galata tarafındaki «Karaköy» isminin aslını öğrenmek istedim. Karaköy? Kimbilir ne kadar adam bunu merak eder; durur; doğrusunu söylemek lâzımsa çoğumuz ancak «Konstaniye» nin o ismi taşıyan bir imparatordan geldiğini biliriz; fakat «Bizans» ı sorarlarsa; şehri ilk kuran bir Megara Kralının adı olduğu cevabını kolayca veremeyiz.

Ya «İstanbul»? Malûm: «İs tin polis» kelimelerinden meydana gelmiş. «Üsküdar» hakkında iki rivayet vardır: Roma imparatoru Valens - «Altın şehri» mânasına gelen eski «Krisopolis» in yerine yenisini kurarken - burası «Skütari» yani «Klkanlı askerler» adını almış. Tarihçi Hammer'in fikrince «Üsküdar» eski İran dilindeki «Astander» kelimesinden çıkmıştır. İşin içinden çıkabilene aşkolsun!

«Kadıköyü» için bir kısım bilgiçler «Halkidon» dan bozmadır derlerse de bir kısmı da «Hayır; orası İstanbulun ilk kadısı Hızır Beye Fatih tarafından arpalık olarak verildiğinden bu ismi almıştır.» fikrinden vazgeçemezler.

«Kısıklı» nın türkçe «Çeşme» mânasına geldiğini ve «Kozyatağı» isminin yine türkçe; az güneş gören gölgelik yer mânasına «Kuztağ» dan çıktığını yazmıştım. Hepsi âlâ! Fakat «Karaköy» e ne buyuracaksın?

Sakın şaşmayınız; yahut şaşsanız da yeri var: Bu kelimenin aslı arapçadır! «Allah Allah! Ne münasebet?» diyeceksiniz.

Evliya Çelebinin yazdığına göre Ömer İbni Abdülâziz Galatanın şimal tarafında bir kale yaptırıp ismini «Kal'at-ül-Kahr» koymuş; bundan dolayı da bazıları Galata «Medinet-ül-Kahr» derlermiş.

Görülüyor ki; ya Frenkler «Galata» yı bu şekle sokmuşlar; yahut ta Frenklerin «Galata» sı araplarca o biçime sokulmuş. «Karaköy» e gelince - pek iyi anlaşılıyor - bu kelime «Medinet-ül-Kahr» ın halk ağzına uyan bir tercümesidir.

Arapların «galebe» mânasında kullandıkları «Kahr'ı» «kasavet» yerine alarak «kara» yapmışlar; «Medine» yi de «köy» e çevirmişler; olmuş: Karaköy!

R. H.

KÖPEK BALIKLARI ARASINDA

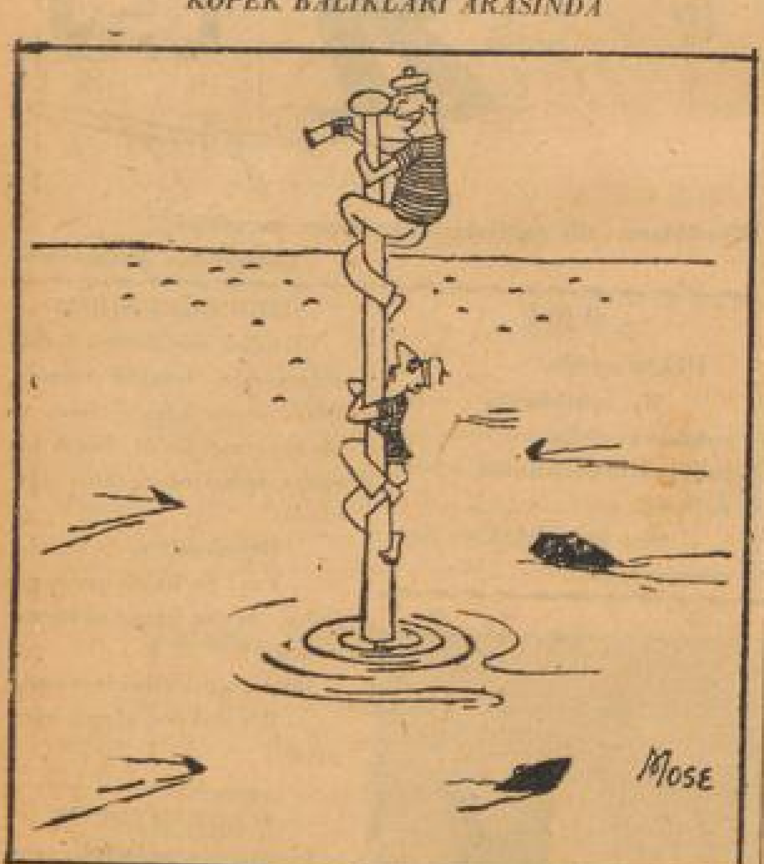

— Kara! Karra!.. Nihayet kurtulduk!..

POT!

Bizim Suat bir çok meziyetleri arasında bir de pot kırma mütehassısıdır. Geçen gün genç görünmek için her çareye başvuran bir kadına sordu:

— Pardon Hanımefendi. Kaç yaşında olduğunuzu sorabilir miyim?

— Kaç yaşında görünüyorsam o kadar!..

Suat kadını şöyle bir süzdü:

— Zannetmem, dedi, Her halde göründüğünüz kadar yaşlı olmamalısınız!.

DENİZE VEDA

İnsanlarda garip bir his vardır. İçinde bulundukları saadetin çok zaman farkında olmazlar ve saadetten çılgına dönünceye kadar, saadeti takdir etmezler; onu yine de az görürler. Sanki bir hazine bulup ta ceplerini doldurduktan, mücevherat dolu sandığı da sırtına yükledikten sonra, daha da var mı diyen gözü doymaz kimseler gibi, saadetin sarhoşluğuna da kanmazlar. Fakat ne yazık ki, tarih boyunca insanlar saadete; ne de saadet insanlara sadık kalmıştır. Bazan, en lüzumlu zamanlarda saadetler tepilir bazan da; en hararetli zamanlarda saadetler sona erer, insanları bırakır kaçar ve bizler de buna bir alın yazısı yahut tabiatin bir cilvesi deriz.

İşte kışın rüyalarımıza giren; beyaz sedef köpüklü, bazan mavimtırak, bazan yeşil olan ve tabiatın yarattığı tuzla, fakat saadet fışkıran; hem uslu bir bebek gibi sessiz, hem de hırçın bir genç kız gibi haşin olan, deniz de böyledir. Onun kendisine mahsus bir havası vardır. O havayı yaratan tabiat ile uyuştuğu zamanlarda, insanları kendisine çağırır. İnsanlar da heves ve şevkle onun kucağına atılır. Tatlı yüzüne sürtünür, Bazan derinliklerine dalar. Bazan da şiddetli kamçısını yiyince onunla boğuşur.

Bu canlı denizin eşsiz dostu olan ve enerji saçan havası da insanların en yakın bir yardımcısı olur. Bu havanın sıcak şualarından insanlar renk kaparlar. Bu havanın ısıttığı kumlarda yuvarlanırlar.

O kumlar ki! çok defa ne canlı eserlere sahne olmuştur. O kumlar ki, ne tatlı kahkahaları zerreleri arasında saklamıştır.

O dalgalar ki, çok defa yorulmuşçasına durmuş, sakin huyu ile insanlara denizi arzetmiştir. O köpükler ki, denizin tuzlu suyunun, dudaklarda bıraktığı acılığın sonradan tatlılaştığını, işitmiştir. Fakat bu saadetin yarattığı mes'ut hava içerisinde insanlar zevkten erirlerken acaba bunu takdir etmişler midir? Yoksa takdir etmeğe vakit mi bulamamışlardır? Her halde öyle olsa gerek. Esasen saadetin sarhoşluğu içinde erimiş olmanın verdiği unutkanlıktan dolayı başka bir şey düşünmenin imkânı va rmıdır? Fakat ne yazık ki bu uzun sürmiyecektir, Karatalih bir gün gelip kaşlarını çatacak artık yeter... diyecektir. O zaman insanlarda bir özleme, bir arama hissi baş gösterecek ve adeta kâlpleri parçalanırcasına acınacaklardır. İçlerinden bir his o zaman elindeki saadetin farkına varacak onu ancak elinden giderken anlıyacaktır.

Deniz de yine kendisine has havasiyle anlaşılacak ve insanlara; «Korkmayın sevgili dostlarım, diyecek, sizleri çok severim, yine bin bir meşakkatinizi çekerim. Sizleri yine kucaklarım. Beyaz köpüklü dalgalar saçan tuzlu suyum daima sizindir. Sizlerin olacaktır. Fakat şimdilik sizler bana veda edeceksiniz.» O zaman bizler de hasretle ve üzüntü içinde, içimizden bir şey bırakırcasına «Elveda, diyeceğiz, coşkun mavili; yeşilli, yumuşak kucak, el veda, önceleri tuzlu suyunun bıraktığı acılığı sonra tatlılaşan; sonsuz deniz! Elveda.»

Recai AKAY

Erkek — Anlaşıldı! Anlaşıldı!.. Yine eti yakmışsın!..

«Fransız Karikatürü»

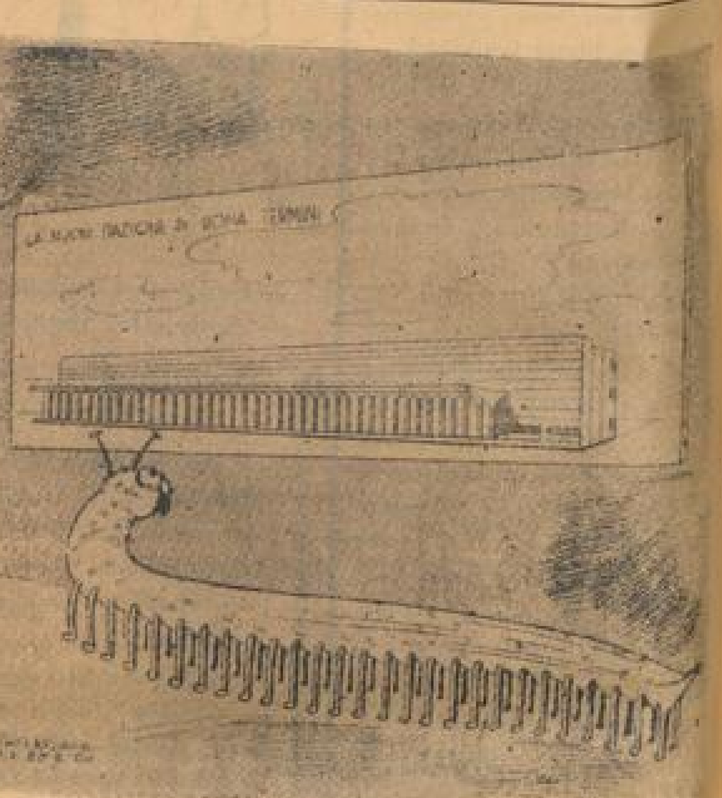

Kırkayak — Vay taklitçiler vay!..

(İtalyan Karikatürü)

YARIM BIRAKIRMIŞ

Ahmet bey, Hatice Hanımla kırk senedir evlidirler. Bir yaz günü Kadıköyden dönen Ahmet bey, yolda gördüğü taze güzellerin hatırasile eve geldi ve karısını sedire uzanmış buldu:

— Ne o hanım? Yine mi yarım baş ağrısı!

— Yok.. Bütün evi baştan aşağı sildim süpürdüm, yarı ölü gibiyim.

Ahmet bey, hışımlı hışımlı söylendi:

—Şen zaten her şeyi yarım bırakırsın!

KURNAZ ÇOCUK

— İsmin nedir?

— ...

— Neden söylemiyorsun.

— ...

— Haydi! İsmini söylersen sana bir paket çukulata alırım.

— Yalçın Arslaner. Haydi üç paket çukulata al bakalım!.

Şekûre, ezile büzüle yine yalvarıyordu:

— Beni mazur görün, kahve hiç mutadım değildir.

— Hadi hadi, uzun etme. Hep beraber höpürdeteceğiz. Kahve, mideye devadır, şıppadak safranı bastırır. Tevekkeli şair şuaralar bilmecesini bile kaleme almamışlar. O meşhur bilmeceyi duymadınsa söyleyeyim de kulağına küpe olsun:

Bak şu fellâha alemde gezer,
Âşıkın bağrını ezer,
Tahtı Yemen, mülkü beden,
Neden âşık oldum bu fellâha ben

Adviyenin bu sefer sesi fazla çıktı:

— Anneee!

Şekûre hemen yanına seğirtti «kış kışlarla kıçına vura dursun, çocuk mindere oturmuş, kıvranıyor:

— Anne, karnım ağrıyor!

Halam.

— Bu yaştaki sübyan annesinden ayrılmaz. Darılmayın amma ta Beşiktaştan buralara getirdiğinize eyi etmediniz diyor, benim de içime şüphe giriyordu. Muhakkak Şekûrenin kendi kızı; ablamın mablamın demesi yine numara..

Farzedelim ki, kendinin olsun, bana ne? Kadına gâvur nikâhı ile bağlımıyım? Yarın Üsküdar iskelesinden köprüye inince birbirimize Allahaısmarladığı çekeceğiz. Bir daha buluşacağımız, yüzyüze geleceğimiz ne malûm...

Çocuk, ağzı kapalı, dudakları yapışık mütemadiyen yutkunuyor, ha kustu ha kusacak Erenköyündeki Donanmada neler zıkkımlanmadı ki? O derece aburcubur tıkınmanın sonu buna varır.

Başsız tavuk gibi çırpındığını gören, nerede ise bağıl bağıl kusacağını tahmin eden şekûre, Adiviyeyi yakalayıp odadan çıkaracağı sıra, atik davrandım. Kızı kucağıma alarak helâya koştum. Kapıyı kapar kapamaz yumurcak apteshane kapısının dışına, musluğun önündeik tahtaya tavus kuyruklarını çıkarmasın mı?

İçinde neler yok. Çiğnemeden göğdeye indirdiği ceviz içi parçaları, mısır taneleri; fındık, fıstık kabak çekirdeği..

Gördün mü başıma geleni? Allahtan ki sekiz on yıldır halamın kulakları ağır işitir. Öğürtüleri duymamış; arkamdan söylenmede:

— Bizim Faik oğlan oldum bittim çocuk sever, hele kız çocuklara bayılır. Gelinimiz tez günde tez saatte hamile kalır, hayırlısile bir nur topu doğurur da ba

47 SENE EVVEL

BİR 19 AĞUSTOS GECESİ!

No. 10 — Yazan: *SERMET MUHTAR ALUS*

bacığının başı göğe erer. inşallah!

Tavus kuyruklarını temizlemek ortadan kaldırmak lâzımdır. Halam, ihtiyarlığı icabı sık sık abdeshaneye taşınır. Bunları görürse ifrit olur: Kuyruğumuzu tava sapına döndürür. Hatunun eyiliğine de uyar olmaz, celâllendi mi gemi azıya almasına da. Alimallah gecenin geç vakti demez, bizi evden öyle bir koğar ki ayaklarının altını öpsek, yalasak bile gine kâr etmez.

Aksilik aksilik üstüne. Muslukta su namına damla yo; çinko semaver boş; bakır ibrik dolu idi. Pantalonumun arka cebinden, potinlerimin paçalarımın tozunu aldığım mendile tahtadakileri doldurdum; helâ penceresinden aşağıya attım ceketimin yan cebindeki keten mendili ıslatıp yeri tekrar tekrar sildim.

Şekûre ne geniş içli. Sığır yüreği yutmuşlardan. Öğürtüleri duyduğu şüphesiz; bir kere olsun gelip baksa ya... Hiç oralı olmuyor. Odada, yatağın üzerinde ahkâmıhüküm: Evet efendim sepet efendim ler de.

Halam bağırıyordu:

— Pamuk, yatakları yaptınızsa sübyanı yatırın. Faik sen buraya gel. Uykum kaçtı, konuşalım. Ramazanda imsâk topuna kadar oturmuyor muyuz? Sabahlayın erken kalkmak mecburiyetinde değiliz. Öğlelere kadar rahat rahat uyuyun. Yorgun argınsınız; isterseniz hamamcığı yaktırayım, karı koca bir alâ yıkanın.

Bacı, bize hazırlanan odayı gösterdi:

Eni konu geniş, üç pencereli evin misafire mahsus istorları çekilmiş.. Sağda, solda altı kerevetli iki büyük minder. Kapının yanında ayna konsol. Sağdaki minderin önüne bir yatak yapılmış ki görmeyin, tıpkı gelin döşeklerinin eşi. Mor atlas başlıklı yastıklar; kılaptan işlemeli, güvez canfesten yorgan. Ayak ucunda küçük bir yatak, onun da yastığı, yorganı tertemiz.

Tetümmat da tamam: Bizim döşeğin üzerinde, yatarken tazenin giyeceği sakız gibi gecelik entarisi: bana mahsus entari, Şam hırkası hattâ takke. Bir kenarda biri mercan öbürü rugan terlikler.. Baş ucumuza iki sandalye konmuş Sandalyenin birinin üstünde sürahi, bardak, idare lâmbası, kibrit, sigara tablası. Ötekinin arkalığında yüz havlusu, taharet bezi, bir kaç tane tülbent; oturacak hasırlı yerinde hamam sileceği; çenberinde ayak havlusu...

Pamuk bacının bu derece tertipli, açıkgöz olduğunu bilmez, hiç te ummazdım. Çabucak bunların hepsini nasıl hazırlamış, lâzım olanlardan hiç birini unutmamış. Halbuki zenci kısmı için salpak, pasaklı, kuş beyinli derler; Kırkının aklı bir incir çekirdeği doldurmaz derler. Bu gibi sözlerin boş lâkırdı, iftira olduğuna gel de iman etme...

Şekûre karşıki odadan ötüyordu:

— Bey, nerde kaldınız? Halamız sizi bekliyor, gecikti diye üzüm üzüm üzülüyor. Adiviye uyumuştur, gel senize!

Tepem attı.

— (Rahatsızlığım malûmunuz. Bugün çok yoruldum. Müsaade edin de gidip uzanayım. Sabahleyin bol bol konuşuruz.) Diyerek kocakarıyı altmış altıya bağlasa ya...

Yumurcak gözleri kapalı sık sık nefes alıyor; yine gönlü bulanarak, karnı ağrıyarak uyanacak, apteshaneye götürmek lâzım gelecek diye ödüm kopuyordu.

Soluğu düzeldi. Kıpırtıyı kesti, derin uykuya daldı. Terlikleri giymeden usulcacık sofaya çıktım. Öbür odanın kapısı ağzına kadar açık. Şekûre halâ halamın yatağında, yüzü bu tarafa dönük, çene çalmayı bir türlü tüketemiyorlar.

Kaşlarımla, gözlerimle, ellerimle işaret ediyorum. (Artık gel, lâkırdıyı bırak, yatalım, birbirimize kavuşalım) diye pandomimaların binini bir paraya. Boğazımı gösteriyorum, kalbimi bastırıyorum, yere diz çöküp (takatim, mecalim tükendi; sabırsızlık helecanları, ateşleri içinde yanıp tutuşuyorum) diye yalvarıyorum. O, gülümsüyor; halâm başka tarafa bakarken dudaklarını ısırıp kaşlarını kaldırıyor. (Ne oluyorsun biraz daha dişini sık) demeğe getiriyor. Gel de çıldırma!

Saat kimbilir kaç. Handiyse sabah olucak. Sabah olunca da benimki (bizimkiler merak eder,) diye tutturacak: Bu kadar heyecan üzüntü, minnet boşa gidecek.

Yüreğimi türlü türlü şüpheler de kemiriyor: Acaba benden hoşlanmadı mı? Kendimi ondan soğutacak bir harekette mi bulundum? Yoksa başka bir özrü mü var? Oldukça yakışıklı erkeklerden sayılırım. Mesirelerde caddelerde beni gören hanımlar, kokanalar bana bayılırlar. İltifatları eksik etmezler. Bu kadın genç nihayet yirmi beşinde karar, en ateşli demlerinde. Bana karşı niçin kanı kaynayor?.. İşin iç yüzünü anlaya bilirsen anla.

Fazla duramazdım. Yanlarına dalıp ya herrü ya merrü halama diyecektim ki:

— İzin verin, odamıza çekilelim. Refikam kızınızın namizaçlığını biliyorsunuz. Bugün çok yoruldu! Siz de yaşlısınız, uykusuz kalırsanız maazallah ahsata masta olursunuz. İyisi mi şimdi yatarız, yarın doya doya görüşürüz.

Paldır küldür odaya girdim. Şekûre sordu:

— Kız uyudu mu?

— Hem de öylesine ki mışıl mışıl..

— Aman uyusun, uyanırsa tek durmaz; yaramazdır Adiviyecik!

Halamda uykuya hiç niyet yok:

— Oyun bozanlık etme Faik, sen de karşıma otur, tatlı tatlı konuşalım. Alaca karanlıkta bayram namazına mı yetişeceksin? Acele ye telâşa lüzum yok. Yarın öğlelere kadar yatın, yatağınızdan çıkmayın; Ben de geç kalkacağım tabii. Pamuğa İkbale tenbih ederim. Ortada çıt bile etmezler, hattâ yukarı kata bile çıkmazlar. Rahat rahat uyur gideriz.

(Devamı Var)

Yılan — Şu düğümü bir şeyi unutmamak için yapmıştım ama bir türlü aklıma gelmiyor!.

(Fransız Karikatürü)

— Liseler dört yıla çıkarıldı!

— Ne lüzumu vardı yahu!. zaten üç yılda bitirenimiz yok

BERNARD SHAW'IN BİR NÜKTESİ

Geçenlerde doksanıncı yıl dönümünü kutlayan Bernard Shaw müstehzi tavrından hiç bir şey kaybetmemiştir. Halâ İngiliz mecmuaları fıkralarını büyük bir itinayla kaydederler... Son zamanlarda G. B. Shaw'ın nükte tarzı öğrenilmiş, mukallitler ortaya çıkmış ve ona atfedilen iğneli sözlerin hepsinin kendi malı olmadığı anlaşılmıştır fakat aşağıdaki fıkranın ona ait olduğu muhakkaktır:

Bir toplantı esnasında mağrur ve genç bir lord, Shaw'a hitap eder:

— Sizin babanız terziydi değil mi?

— Evet!

— Neden siz de terzi olmadınız?

Shaw:

— Affedersiniz sir! der. Sizinki de bir centilmendi değil mi?

— Doğru!

— Şu halde neden siz de bir centilmen olmadınız?

AKLIMDA KALANLAR

Yer ve gök hayatı

Açık Hava günleri gibi Açık Hava Tiyatrosu da kapandı. Zaten her ikisi pek de açılmamışlardı. Yaz namına gördüğümüz birkaç gün kadar temsil ve tezahür namına da birkaç toplantı gördük. Bugün ben bu satırları karalarken —15 Eylül— yağmurlu rutubetli çamurlu bir gün yaşıyoruz. Bu hal daha kaç gün devam edecek Allah bilir? Fakat Perşembenin teşrifi Çarşambadan belli olduğu için yine Allah bilir ammа sonbahar da bulutlara karışacak!. Bedbinliğe düştüm zannetmeyin Pariste iken Kolej dö Fransda dinlediğim üç beş mühim konferans o günlerden beridir zihnimi tırmaladığı için böyle söylüyorum: Medeniyetin havalanan terakkisi sayesinde radyo anten telsiz tegraf, telsiz telefon, tayyare atom matom derken bir de semanın muvazenesini ihlâl etmiş olacağız ki, o da bizim gibi şaşırdı ne yaptığını bilmiyor!..

Meselâ bugünlerde Amerikayı Cenubî sıcaktan yanıyor; İskenderiye ve emsali mahaller serin rüzgârlarla üşüyor. Mehtap çıkıyor zannederek seviniyorsunuz. Beş dakika geçmiyor, şimşekler çakıyor yıldırımlar düşüyor. Kalınca giyinip sokağa çıktınız mı, birden bire çıkan ve sizi yakan güneşten pişiyor buran buran terliyorsunuz. Bu soğukla sıcak arasında hasta olmıyanlar da yok değil ha!!

Göklerin bu oyunları altında ve yerlerin şimdilik üstünde yaşıyan bizlerde de bir muvazenesizlik göze çarpmıyor değil!. Bir delile bir şimarığa kurban edilen dünya; dünya dünya olalı bu kadar hercümerce düçar olmamıştı. Sultan Abdülâzizin Sultan Murada yazdığı tezkerede söylediği gibi elleriyle silâhlandırdığı adamların kar şısında harbden evvel ve harb içinde ve harbden sonra halâ nazariyat âleminde bocalıyan bir kitle cihanı da politika ve palavra hastalığına giriftar ederek kapıp salıverdi. Şimdi bilir bilmez herkes konuşuyor. Tıpkı hamamlarda kadınların konuşması gibi. Ne söylüyorlar, hem ne yapacaklar? Bunu da Allah bilir. Yalnız bizim bildiğimiz tek bir şey kaldı. O da es'arın dahi havalanması rüzgâriyle bizi taştan taşa çarpmaktadır.

Üç beş senede yüzde beş yüz fiat terakkisi? Bu ne sürat Yarabbi.

S. M. S

AKIL

Hizmetçisini çağırdı:

— Fatma, dedi; bak sana getirdiğim ayakkabıların ikisi de ayni ayak için!

Hizmetçi bir dakika kayboldu, sonra bağırarak içeri girdi:

— Beyefendi, kabahat ben de değilmiş. öteki çift te böyle...

İSVİÇREYE MEKTUP

Bu hafta San'at Dostları Cemiyetinin ilk ve son yazlık toplantısı Topkapı Sarayında yapıldı. Cemiyetin nazik reisi ve müze müdürü Tahsin Öz misafirlerini Kubbe altında karşıladı. Ve Cemiyet azalarına yeni hazırlanmış olan iki salonu gezdirdi. D. gurubunun ressamları Karagöz ve Hacivat motiflerinin önünden ayrılmadılar. Kemal Niyazi başda olmak üzere müzisyenlerimiz ney ve tanburlara hayran kaldılar. Tabiî cemiyetin kadın azaları nefis brokar kumaşlardan bir türlü gözlerini ayırmadılar. Halbuki Asaf; Halet Çelebi Ünlü hattatlarımızın çok eski ve çok güzel el yazılarına bakıp bakıp göğüs geçirdi.

Şehir Tiyatrosundan yalnız Nevin Akkaya vardı; o da minyatürlere hayran kendinden geçmiş.

Gözüm mütemadiyen Prenses Mevhibeyi aradı. Bu dekora en çok yakışacak olan muhakkak ki o idi; fakat nedense gelmemiş. Belki de «Üzülürüm» diye gelmemiştir; kim bilir. Mecidiye Köşkünün terasasında çay ve limonata içerken hemen her kes bir nebze kendinden ayrılmış ve eskiyi hayalinde canlandırmaya çalışıyordu. Yalnız bu sükûtu İngilizcesile fazlaca mağrur kısık sesli bir bayan; etrafına topladığı kırmızı saçlı çocuklara sert bir anne edası ile limonata ikram etmekle mütemadiyen bozdu. San'at Dostları Cemiyetinin bu yeni azalarını kimse tanımıyor; mamafih türkçe konuşmadıklarına göre mesele yok!

Hanımların hemen hepsi şıkdı. Yalnız bilhassa çok şık olduğunu farz eden bir yeni gelin - aksilik bu ya - eteği sökük gelmemiş mi? Kâmuran Cemalin bin dereden su getirmesi faide vermedi; herkesin gözü o bayanın sökük eteğindeydi ne çare.

Aile efradından Orhan Veli de toplantıya gelmiş; hem de elinde bir bardak limonata. Görüyorsun ya; sesi sedası çıkmayan San'at Dostları Cemiyeti durdu durdu turnayı gözünden vurdu. Topkapı Müzesinin henüz; kimseye nasip olmamış dairelerini gezdik ve yukarıda da söylediğim gibi Mecidiye köşkünde deniz deryaya karşı çaylarımızı içerek üç peşli saraylılar arandık etrafımızda. Bir ay sonra Cemiyet yine eski lokalinde toplanmaya başlıyor. Atıf Beyle Lalayı allah başımızdan eksik etmesin; yoksa sokakda kaldığımızın resmiydi.

Hoşça kal iki gözüm

Fitne FÜCUR

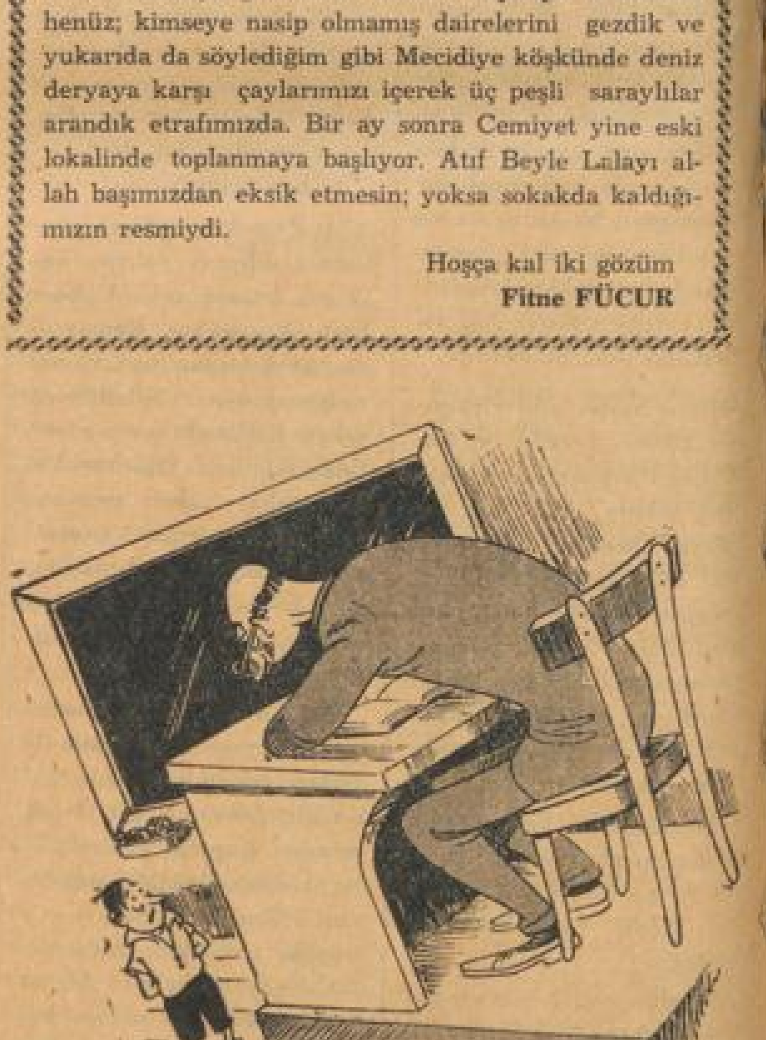

— Söyle bakalım daire nedir?

— Babamın her sabah gittiği yerdir efendim!..

KTUP

...emiyetinin ilk ve son ...nda yapıldı. Cemiye... Tahsin Öz misafirle... Ve Cemiyet azalarına ... gezdirdi. D. gurubu... ...ivat motiflerinin ö... ...azi başda olmak üze... ...rlara hayran kaldılar. ...fis brokar kumaşlar... ...r. Halbuki Asaf; Ha... ...çok eski ve çok güzel ... geçirdi.

...Nevin Akkaya vardı; ...nden geçmiş.

...es Mevhibeyi aradı. ...a muhakkak ki o idi; ...de «Üzülürüm» diye ... Köşkünün terasasın... ...en her kes bir nebze ...yalinde canlandırma... ...u İngilizcesile fazla... ...etrafına topladığı kır... ...e edası ile limonata ...zdu. San'at Dostları ...nse tanımıyor; ma... ...göre mesele yok!

...dı. Yalnız bilhassa ...eni gelin - aksilik bu ...âmuran Cemalin bin ...edi; herkesin gözü o ...are.

...de toplantıya gelmiş; ...ata. Görüyorsun ya; ...ları Cemiyeti durdu ... Topkapı Müzesinin ...airelerini gezdik ve ...diye köşkünde deniz ... üç peşli saraylılar ...a Cemiyet yine eski ...Atıf Beyle Lalayı al... ...ksa sokakda kaldığı...

...oşça kal iki gözüm
Fitne FÜCUR

... yerdir efendim!..

Doktor — Dalgın hastalar için başka çare bulamadım birader!

RENK İSİMLERİ

Renkleri kadınlar daha iyi bilir, derken dudaklarımızda renk bilmemenin kusur ve renk bilmenin ise meziyet olmadığını gösteren bir kayıtsızlık kıvrımı göze çarpar.

Halbuki şu renkler âleminde ve boyalar asrında ümmilik derecesinde renk cahilliğile öğünmek ayıptır ve renk farklarını sezmeden konuşmak, meram anlatmak ise imkânsızdır.

Medenî adamın renkleri iyice bilmesi şart olduğu gibi kemale ermek isteyen bir lisan da renk kelimeleri hususunda zenginleşmek zorundadır.

Hele Türkçe karşılıkları «apasağlam yaşayan bazı renklerin frenk adlarile anılmasını hiç de hoş görmemeliyiz. Meselâ «maron» dediğimiz düpedüz «kestane» dir, «gri», «kül rengi», «bri perl» gümüşidir: «bej» e ninelerimiz her halde bir şey diyorlardır: şimdi de yalnız Türkçesini kullananlar muhakkak bulunur.

Frenkçeleri büsbütün yerleşmeden bir (Türkçe renk adlarını arayıp tarama) çalışmasına koyulsak iyi olur.

İleri vararak züppece «li döven» sözünü kullananlar bunun tastamamına «şarap tortusu»ndan, «brik'in bizim «kiremidi» den başka bir şey olmadığını bilmelidir.

Tezgâhtarın şarlatanlığına ve satıcı gayretine dil uydurarak, fakat telâffuzu beceremiyerek mağazalarda «bırık! bırık!» diye ötüşen hayatlar öyle söyledikleri zaman akıllarınca kumaşa kiremit renginde bulunmayan bir hass.a, bir başkalık kattıklarını mı sanıyorlar?

Eski terbiyedekiler «merkep» adını verince eşeği, Midilli veya ceylân gibi kibar meclisine utanmadan sokulacak bir nazik hayvana çevirdikleri fikrinde idiler.

İsmi zarifleşen o hayvan ise herkesin gözü önünde yine de uzun kulakları ve yolda gübre koklarken çirkin çirkin yılışan ağzile hayatta olduğu şekilde canlanırdı.

Kestane şekerine «maron glase» diyenlerin yedikleri -bu züppelik nerzesi dışında- yine bildiğimiz kestane şekerinden başka bir şey değildir.

İş işliyen kadınlarımızın kendi aralarında bir takım renk adları bulduklarını ve bu suretle dilimizin kibar edebiyatta görülmiyen bir çeşitliliğe kavuştuğunu söylemiştim. Daima da söylerim: Halk ağzı çok zengindir. Tabir ve kelime buluşlarında ise yine halkımız.. yüksek bir sanatkârdır.

Meselâ durgun bir denizin güneşli havadaki iç rengini pek iyi anlatmağa da yarayacak olan «cam göbeği» ne canlı ve ustaca sözdür.

Pembeden ve toz pembesinden bambaşka bir sıcak pembe vardır ki, ona «yavru ağzı» demişler. Cana sokulacak kadar sevimli bir kelime!

«Limon küfü» gerçekten ayrı bir renk ve hoş bir küftür, öbür küflere benzemez. Bütün bir sonbaharın yarı bakır, yarı tunç bir kelime ile anlatılamaz sandığımız orman rengini «gazel yaprağı» ından (yani hazan yaprağı) iyi hangi isim gözönüne getirebilir?

«Gül kurusu» da güzel ve yerinde bir buluştur, «pişmiş ayva» da öyle.. O kadar ki bu rengin yalnız kendisini görmekle kalmıyor, reçel pişirilen bir evin ılık rayihasını da duyuyoruz!

«Mahzen kapağı» sözünü renk olarak bulup ayırabilmek için insanda ne geniş bir görüş ve düşünüş kuvveti, ayni zamanda ne kudretli bir lisan beceriklilği lâzım.

İşte halkta bu vardır. Frenkçeden alıp «şanjan» dediğimize halk «yanardöner» sözünü yakıştırmıştır. «Kar yağdılı» da hem buluş hem dil teşkili bakımından kıymetlidir.

Yine dilimiz «pembemsi, mavimtrak, sarıya çalar yeşile bakar» misallerinde gördüğümüz teşkillerle renk anlatımını epeyce kolaylaştırır.

Bütün bunlar eski edebiyatta hiç yer verilmiyen zenginliklerdir.

Ancak halk dilinde yaşayan sözleri akılıberidir ki yazılarımızla konuşmalarımıza daha yerli bir renk ve tabiî güzellik verebildik.

R. H. K.

Liselerin 12 sene olması münasebetiyle.

Sözde lise talebelerimiz olgunlaşıyor.
(Müsabaka karikatürü)

Fıkralarımız:

İNSAN VE HAYVAN

Medeniyet ilerledikçe dostluk mefhumu da içtimaî hayatta kıymetini kaybetti; diyoruz. Halbuki eskidenberi ayni vaziyette bulunduğuna bir sürü hikâye ve fıkra; binlerce hakimane nasihatler ve ikazlar şahittir.

«Böyle iğri büğrü dostluk olmaz» sözünün de bir fıkraya dayandığını ve o fıkrayı bilir misiniz? Filvaki hayvanlara atfedilerek uydurulmuş birçok dostluk hikâeyeleri vardır. Meselâ kurbağa ile akrep; tilki ile keçi; kurt ile köpek ve saire gibi.. Birincisinde; huyu icabı; akrep; kurbağayı sokmak ister; ihanetinin cezasını bulur.

İkincisinde kuyuya düşen tilki; keçiyi kandırır; içeri çeker; sonra boynuzlarını bir merdiven gibi kullanarak canını kurtarır; ötekini bırakıp gider. Üçüncüsünde köpek; kurdun boynuna kendisininki gibi bir tasma geçirilmesini ister; tatlı vaatlerde bulunur; fakat hürriyetine bağlı olan bu sert hayvanı aldatamaz; efendisinin kapısına tek başına döner.

Benim anlatacağım fıkra; ancak dostlukla dürüstlük şeklini tarif etmek itibariyle kıymetlidir:

Nasılsa ahbap olan tilki ile yılan beraber kazanıp beraber geçinmek karariyle yolda giderlerken yılan yorulduğundan bahseder ve arkadaşının sırtına biner; fakat; biraz sonra beline dolanıp sıkmağa başlar.

Tilki bakar ki hayatı tehlikede; endişesini belli etmiyerek: «Eh; yılan kardeş; der; senin gözlerine ötedenberi meftunumdur; hele şu başını uzat ta doya doya seyredeyim; yorgunluğumu da unutmuş olurum!»

Yılan aldanır. (Bu hikâyelerde bir tarafın aldanması şarttır!) Tilkinin ağzına doğru uzanır; zeki hayvan fırsatı kaçırmaz; bir kapışta düşmanının kafasını koparır; O soğuk mahlûk; yerde kıvrıla kıvrıla; iğrile büğrüle can verirken der ki:

— Arkadaş; doğru yürümeli idin.. Böyle iğri büğrü dostluk olmaz!

REHA

Kadın —Aman ne soğuncu adam!...

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL

No. 19

Bu tuarruzda aranılacak şey sadece dosyalardaki suçluların isimleridir. Evet, suçlular! Hainler! mürtekipler! Menfaatperestler! Çünkü bu temeli çürük ve yıkılması mukadder olan müessesede hepsi mevcuttur.. Öyle zannediyoruz ki sayın bakan hazretleri, bu işte bir yanlışlık olsa gerek! Sorgu hâkimliğine sevkedilecek insanlar lejyon donör sarayına aza oluyorlar: lâyık olmayanlar, kırmızı kordelâyla taltif ediliyorlar..

Maşu, yukarda, oldukça tenha bir köşede yer almıştı. Dinliyor ve seyrediyordu... Milletvekillerinden bazıları sükûnetle yazı yazıyorlardı. Yanlarındaki arkadaşları kendilerini dirseklerile dürtünce kafalarını kaldırıp alkışlara iştirak ediyorlardı. Ortada iki kişi hazımsızlıktan ağırlık basmış olacak ki çeneleri düşük uyuklayıp duruyorlardı. Biri mendilini sıraya yaymış, parmaklarını evire çevire dikkatle burnunu karıştırıyordu.. Diğeri sevgilisinden geldiği tahmin olunan mavi bir mektup okuyordu.. Daha ötede bir başkası düşen çorabını düzeltiyor; yanındaki, samiin arasında oturan, banyoya girmeğe hazırmış gibi çıplak, tombul bir sarışın kadını seyrediyordu. Salonu dolduran bütün milletvekilleri içinde bihakkın vazife gören yirmi kişi yoktu..

Ekseriyetin alkışları arasında hatip kâğıtlarını topladı. Kürsüden indi. Başbakan önce onu çağırdı. Başını sallıyarak bir şeyler mırıldandı. Sonra çok mahirane bir jimnastik hareketi yapacakmış gibi mağrur bir tavırlar kürsüye çıkarak konuşmaya başladı. Koridorda dolaşanlar, kantinde ziftlenenler, on dakika içinde, Hindistan cevizi ağacına tırmanan bir maymun çevikliğiyle, yerlerine dönüverdiler.

Başbakan önce bir bakışla sükûneti temin etti. ve «Efendiler!» diye söze başladı:

— Binyardo işine başka bir veçhe vermek, değiştirmek, işlerine yarayacak bir safha açmak için çalışıyorlar. Bu cümleyi takiben derhal «Yaşa varol» sesleri yükseldi.

— Hayır, hayır, bu çok kolay ama yapmak istemedi!

Bu ikinci cümle solda alkışlarla, sağda gürültülerle karşılandı.

Bütün bunlar iyi tertiplenmiş bir sahneyi andırıyordu: Opera komik jestleri ve eski korolar gibi karşılıklı sesler..

Fakat söz söyleyen önemli bir yıldız olduğu için daha dikkatle dinleniyordu. Burnunu karıştıran uğursuz bile temizleme ameliyesine biraz fasıla vermişti. Başkan devam ediyordu.

— Eğer kabahatimiz olsaydı, bunu hüsnüniyetle itiraf ederdik.. Hepimiz biliriz ki hata yapmamak Allaha mahsustur.. Bizden evvel şimdi bizim oturduğumuz sandalyeleri işgal edenler kusur işlediler: tenkide uğradılar. Bizim de ayni şeylerle karşılaşmamız tabiidir. Fakat bu bin yarda meselesinde, hasımlarımız başka yol tutuyorlar: Maksatları bunu vesile ittihaz ederek kabineyi devir - mektir.

Bu esnada salonun her tarafından bataklıktaki kurbağaların bağırışlarına benzer sesler yükseldi.

— Görüyorum ki meclisin şu tarafı :

— Başbakan elile sol cenahı işaret etti — Birçok müesseseler gibi Lejyon donör'ü de yıkmayı arzu ediyor. Bu kırmızı kurdelâ, herhalde küçük olduğu için beyefendilerin hoşuna gitmiyor. Onların arzu ettiği ya bir bayrak, ya bir külâhtır.

Dinleyiciler arasından biri bağırdı:

«Veya burjuvaların kanı!» Löblanke derhal çanı çalarak ihtar etti.

— Bu taraf ise—Başbakan bu sefer sağ tarafı işaret etti— Halihazırda iktidarda bulunan hükûmete hiç bir sevgi beslemediğinden, mükâfatın: vatanperverlik, doğruluk, cemiyete hizmet gibi yararlıklar için verildiğinin aksini isbat edebilirlerse pek sevineceklerdir.

Efendiler!.. Hükûmet şimdiye kadar bir çok güçlüklerle karşılaşmıştır. Bunları hikâye etmek için uzun saatler lâzımdır. Size hangisinden bahsedeyim. Şu Meksika meselesinden mi?

Beynelmilel spekülâsyona karşı mücadeleden mi?

Böylece başbakan artık durmadı. Kendisi de geveze olduğu için, ancak gevezelerin anlıyacağı ve hoşlanacağı bir lisan tutturdu. Müphem, dolambaçlı, karmakarışık ve binbir tafsilâtla süslü... Zayıf nefesile rengârenk balonlar uçurmağa başladı. Eski tencerelerin kalaylanıp parlatılması gibi, eski sıfatlarla yeni parlak terkipler yaptı. Parlâmentonun ananesine sadık kaldığı için yapacağı tesirden emin görünüyordu.

Hakikaten, umumi efkârın kanaatine göre, nutuk kendi janrında bir örnek teşkil edebilecek kuvvetteydi. Artık bin yarda unutulmuştu. Buna rağmen bu ahmak telefon başında haber bekliyordu. O bekleyedursun hatip Gambeta, Valdek, Ruso'dan bahsetmeğe başlamıştı bile... Sözde müzakere genişliyor, kıvamını buluyor, oturum lâzımgelen ahengi buluyordu.

Partiler sıraları gelince kürsüye çağrılıyor, buna neşeyle icabet ederek oyuna iştirak ediyorlardı.

Löblankenin kurnaz gözü her şeyi sezmişti. Başbakanın çevirdiği dolabın farkında idi: çanı artık kullanmıyordu. Hükûmetin şefi ise kürsüde av borusunu andırır jestlerle: müfrit cumhuriyetçileri, muhaliflere karşı hücuma dâvet ediyordu.

Bin yarda meselesile kim meşguldü acaba? Hiç kimse.. Eğer lüzum görülseydi bunu unutturmak için başka meseleler de ortaya atabilirlerdi: Pigal meydanındaki işsiz kadınlar, gübre ihracı için lisans verilmesi, maden suları tapaları tröstü.

Elzem olan, gala sayılan şu cuma gününde, herşeyin usûlü dairesinde devam etmesiydi. Karşılıklı söz düelloları olacaktı. Buna rağmen böyle bir mesele yüzünden kabinenin devrilemiyeceğini herkes kabul etmiş gibiydi. Hattâ gündeme bile riayet edilmedi. Hükûmetin izahatı kâfi görülmüştü bile... İstizahı yapan tatmin edilmiş, otuz iki zırzop adına söz söyliyen biri, çok memnun olduklarını, kavgalara nihayet verilmesini arzu ettiklerini bildirmişti.

Her şey böylece bitecekti...

(Devamı Var)

— Bu sandık başımı ağrıtıyor !..
— Tuhaf şey, halbuki içı aspirin dolu !..

(Fransız Karikatürü)

HEP GÜL

Aile dostum ve hocam sair-i-bi menend Faik Âli Beyin aşağıdaki güzel manzumesini Aydede'nin sevimli kari'lerine takdim ediyorum.

Semih Mümtaz S.

Güldün... ne için olursa olsun,
Geçtikçe ben elverir ki hep gül.
Maksadla veya bilâ sebeb gül;
Yalnız yetişir ki durma mahzun!

⁂

İstihza yahut iltifat et,
Lâkayd-i-tahassus olma tek sen;
Handenle bu kalb-i-muğberimden
Tebid-i-meraret-i-hayat et!

⁂

Hiç solmasın ah o gül yanaklar;
Çeçminde gülümseyen o şu'le.
Öpmek; öpmek emellerile;
Yıllarca tutuştuğum dudaklar;

⁂

Gülbâde-i şevk-ü neş'e dolsun;
Handen bana Cennet etti hâki;
Hiç bir sima hatırlamam ki;
Gülmek bu kadar yaraşmış olsun!

FAİK ÂLİ

— Sayın dinleyiciler! «Biraz da gülelim» isimli komediyi dinlediniz

BİR CEMEKAN ÖNÜNDE

Eski bir zevkimi tekrardan mahrum kalmaktayım Şöyle, bir ikindi sonu, matbaaya giderken bir muhallebici dükkânına uğramak mı demin o günkü mizacıma göre bir kazandibi veya ekmekkadayıfı yemek... Muhallebici dükkânı mı yok? Hayır, hattâ eskisinden daha çok! Fakat benim çocukluğumun ve gençliğimin muhallebici dükkânları tam manasiyle, sadece muhallebici dükkânıydı; bembeyazdı, tertemizdi, aydınlık, ferah, serin hoş kokulu idi; bir kaç aylık çocuk ağzı gibi süt ve Mevlûd okunmuş odalar gibi gülsuyu kokardı. Şimdi ise bu dükkânlar fazla kaynatılmaktan kaburga etleri şahrem şahrem ayrılmış kart tavuk ve gözü çöplükte kalmış horoz istifleriyle bir kümes hayvanatı morgudur; üstlerini Çinli derisi sarıldığında lüzucetli bir yağ tabakasının kapladığı tencerelerde çorbalar kaynamakta, geniş tepsilerde ıslak tüy, tünek ve yalak kokusu sızan pilâvlar tütmektedir. bir pilâv ki her pirinç tanesi iştah kesecek kadar şişkin, yaldızlı, büklüm büklümdür; bu tepsi âdeta canlanıp bir nevi beyaz karınca yuvası gibi harekete geleceği, öteye beriye dağılacağı endişesini bile vermektedir.

Oraları, muhallebi bulunmakla beraber, ne muhallebici dükkânı, yemek tencereleri sıralanmakla beraber ne aşçı dükkânı, ne de tabak ve çatal seslerine rağmen bir lokanta salonudur; ne kuş, ne devedir; benliğini, annesini, zaifliğini, hususiyetini, bütün meziyet ve memleketçiliğini kaybetmiş bir yiyim yeri galatıdır. Eskiden muhallebici camekânlarına, hepsi de yalnız sütün masum, saf unsuru ile hazırlanmış, mideye uzaktan sevimli, serin tebessümler gönderen, şammeyi yonca kokusu ile bir bahar havası gibi, selâmlıyan gıda mahbubeleri. Küçüksu Çayırında Saltanat kayığı seyrine gelmiş yaşmaklı hanımlar gibi dizilirdi; hafif nazlı şeylerdi; hattâ sarı grom feraceli ekmekkadayıfları bile o devirlerde bugünküler gibi yanmış ağda renginde, göğüslerine manda kaymaklarının ağırlığı çökmüş değildi; koyun kaymakları, üzerlerine bir bulut gibi hoş ve hafif yaslanırdı.

İşte bunlar içindir ki, girmek, yemek nerede, muhallebici dükkânlarının önünden, gözüm horoz haşlamaları dizilerine ve vıcır vıcır kaynaştıklarını sandığım pilâv tencerelerine ilişmesin diye acele acele geçiyor ve sadece gül suyu ve tarçın kokulu eski dükkânların hasretini çekiyorum.

Celep Kâbusu

SEKSOLOJİ

CİNSÎ TERBİYEDE

SALÂHİYETLİ BİR REHBER

CİLT 1

Seksoloji - Cinsi Bilgiler mecmuası altıncı Eylûl sayısı ile birinci cildini tamamladı.

Bu ciltte 10 profesör ve mütehassısımızın yazıları yer almaktadır.

Ayrıca Milletlerarası otoritelerin yazdığı 100 den fazla makale.

400 sahife nefis bez ciltli: 500 kr.

P. K. 1657, Galata adresine 500 kr. pul gönderene taahhütlü olarak yollanır.

50 kuruşluk posta pulu gönderene örnek sayı gönderilir.

ACIMAK

Müthiş kumarbazdı. Bütün ısrarlara rağmen bu huyundan bir türlü vazgeçemiyordu. Geçen akşam yanında oturan bir ahbabına dedi ki:

— Sormayınız azizim, dün gece iki yüz lira kaybettim.

— Canın sağ olsun.

— Amma üzerimde yoktu, bu parayı borçlandım da..

— Vah vah.. Şimdi acıdım.

— Bana mı?

— Yok canım! Para kazandığını sanan o budalaya!

TAVSİYE

Raifin kaynanası hastalanmıştı. Karısının zoruna dayanamıyarak bir doktor getirdi. Hastayı dikkatle muayene eden hekim dedi ki:

— Hastanın halini ağırca buluyorum.

Raif, heyecanla doktorun ellerine sarıldı:

— Aman doktor bey, dedi rica ederim, hastayı kendi kaynananızmış gibi tedavi ediniz.

CARUSO'NUN KARDEŞİ, BİZLERE RADYO İLE İDARE EDİLEN BİR AHÇI VADEDİYOR

Meşhur Tenorun kardeşi Valentin Caruso, 1834 senesinde, profesör Becquerel'le beraber bir roboto yapmaya teşebbüs etmişti. Kendisi bu hususta şunları anlatıyor:

«— Bir makineli adam inşası hiç te kolay değildir. Bu işe başlarken elimde yarım milyon frank vardı, halbuki 5 milyon dolar daha lâzımdı. Doktor Lawrence, Amerikan senatosuna benim için müracaat edeceğine söz vermiş ve işleri malî bakımdan düzenlemeyi üstüne almıştı.

Bu sırada Mr. Caruso daha müstacel bir mesele ile, uranyum meselesiyle, uğraşmak için araştırmalarını yarıda bırakmak mecburiyetinde kalmıştı. Harpten sonra, şaheserini tamamlamak için tekrar Los Angeles'e geldi.

Bugün, otomatik mükemmel bir şekilde işlemektedir ve daha şimdiden istikbalde ki harplerde çok mühim bir rolü olacağı tahmin ediliyor.

Yüksek frekanslı dalgalar sayesinde, 364 kilo ağırlığında olan robot, kendisine verilen emirlere göre, bir insanın yapmaya muktedir olamıyacağı işleri başarmaktadır. Vücudü 8.000 parça çelik ve kauçuktan ibarettir, ve yalnız kafa tasının içinde olan alıcı radyonun bozulması, onun efendisinin emirlerine itaat etmesine mani olabilir.

Caruzo:

«— Robotum, inanılmıyacak bir sür'atle, millerce yol katedebilir ve lüzum görüldüğü takdirde, müthiş kuvvetiyle önüne çıkan her engeli yok etmeğe muktedirdir.» diyor. Buna rağmen onun böyle işlerde kullanılmasını istemiyor.

İlerde makineli adam herkesin gözü önünde bir şövalye gibi sevgilisini kaçırabilecek mi?

«— Eğer icadım, esasen uzun olan gizli silâhlar listesine katılırsa, netice pek müthiş olur. Ben makine adamımın başka işlerde kullanılmasını istiyorum. Meselâ bu yüzden maden kuyularındaki amelelerin işleri çok daha kolaylaşabilir.»

Mucit, ayni zamanda eserini daha da mükemmel bir şekle sokmayı düşünüyor, ona, pek âlâ bir eşte bağışlıyabilirim, diyor ve bu dişi makine, mükemmel bir aşçı olabilir. Ayni zamanda bulaşık yıkamak, çorapları yamamak onun için işten bile değildir. Fakat Caruzo, bu üçüncü şahsın, bir ailenin ahengini bozacak kudrette olup olmadığını söylemiyor.

— Nafile zahmet etmeyin bayan daktilo bugün izinli.

(Fransız Karikatürü)

UNUTMUŞ

— Zavallı hemşire, ameliyattan sonra birdenbire bayıldı..

— Fazla kloroformdan mı..

— Hayır, hastanın midesini dikerken bileziğini içerde unutmuş!..

DAHA FAZLASI YOKMUŞ

Mahkemede reis bağırıyordu:

— Şerefinizi, hürriyetinizi, şu otuz lira için nasıl mahvettiniz?

Maznun:

— Ne yapayım bay hâkim dedi; çekmecede bu kadar vardı!..

GÜZEL SÖZLER

Kadın erkeği bekler ama, örümceğin sineği beklediği gibi....

Bernard Shaw

Ruh zevkini fiilde bulur

Shelley

Üzümü yerken salkımın en iyi tanelerile başlamalı.

Samuel Butler

Disiplinsiz tedris olamaz. Mekteplinin ilk çalışması çalışmayı öğrenmektir.

Andrée Maurois

Sevilen kadın için ölmek, onunla beraber yaşamaktan daha kolaydır.

Byron

HARABE

Seyahatten dönmüştü. Karısına anlatıyordu:

— Hiç hatırımdan çıkmadın, dedi. Meşhur harabeleri seyrederken hep seni düşündüm.

GERİ DÖNMÜŞ

Kapı çalındı hizmetçi koşarak açtı.

— Ne arzu ediyorsunuz?

— Bir para meselesi var da!

— Bay dün seyahata çıktı!

— Çok yazık halbuki ben borcumu ödemeye gelmiştim.

— Ooo! Buyurun lütfen Bay bu sabah seyahattan geri döndü.

TİCARET

Hudutta bir Yugoslavla, bir Romen köylüsü konuşuyorlardı:

Yugoslav:

— İşler nasıl yoldaş, dedi:

Köylü kaçamaklı bir jest yaptı. Öbürü devam etti:

— Ruslarla aranız bizden daha iyi değil mi?

Romen:

— Elbette, dedi. Bütün petrolümüzü aldılar.

— Peki karşılık olarak ne yaptılar?

Öteki zoraki güldü:

— Buğdayımızı kabul etmeye razı oldular!

HANIMELİ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir.

Müsabaka Karikatürleri

— Hemşire! dün gazetelerde okudum: Kızılay fakir halka yiyecek dağıtıyormuş sen de müracaat et!..

Seyyah — Ekmek sizde kaç kuruş
Tercüman — Haftada bir değişir bayım.

—Aradığınız yaralı bu mudur?..

FETİHNAME

Türkoğlu; şu bin dört yüze bir elli üç ekle.
Tebcil ile an fethi; bu tarihi etekle..

Ya'niki o yıl Hazret-i Sultan-ı Mehemmed;
Şarki Roma'nın eyledi teshirine himmet;

Tarih boyu; ünvanına FATİH denecekti.
Arslandı ve yılmazdı savaştan; gözü pekti..

Bir gün; Rumeliden dolanıp durdu Boğaz'da;
Himmetle hemen başka Hisar kurdu Boğaz'da.

Artık bu civardan gemiler seyredemezdi.
İsterdi fetih çarçabuk olsun; canı tezdi...

Teslime yanaşmazdı fakat İmparator'da;
Günlerce bırakmıştı durum Fatih'i zorda.

Az kaldı at üstünde denizden geçecekti.
Bir anda basiyret onu bir yay gibi çekti.

Bir şeb karadan indi donanmayla Haliyc'e.
Bir ölçü bulunmazdı; o hengâme sevince.

Toplar döverek surları birbir yarıyordu;
Çanlar çalıyor; beldeyi haşyet sarıyordu.

Fatih; dövüşen askere gıptayla bakarken;
Dört yandan oluklar gibi hep kanlar akarken

Bayrakla Hasan; Sura çıkıp göğsünü gerdi;
Şarki Roma'nın sırtının tal' yere serdi..

Türkoğlu şu Bindörtyüze bir elli üç ekle;
Tebcil ile an fethi; bu tarihi etekle...

Mevlay-ı Kerim oldu; Melâikle muzahir.
Yer vardı Hadisinde Resul'ün buna dair...

Bin yüz yaşı aşmış; o günahkâr Bizans'a;
Yâr olmadı kavgada ne Meryem; ne İysa...

ALİ HÂDİ OKAN

26 TAKSİTTE

ELBİSE - PALTO - PARDESÜ ve MANTO

Birinci sınıf işçilikle ısmarlama, fantazi ve sağlam kumaşlardan

TÜCCAR TERZİ ADNAN IPER

Yenipostane karşısı Hekim çıkmazı Sokak
Ara Han No: 21—22 İstanbul

Deniz Hatları Haftalık Raporu

18 Eylül 1949 — 24 Eylül 1949 (dahil) tarihleri arasında kalkacak vapurların kalkış gün ve saatları

KARADENİ HATTI —	pazar 3.00 (Cumhuriyet) Salı 3,00 (Trabzon) Çarşamba 3,00 (Dumlupınar) Perşembe 3,00 (Ege)
İNEBÖLU HATTI —	Cumartesi 3,00 (Anafarta)
MUDANYA HATTI —	Pazar, Cumartesi 9,00 (Marakaz) Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma (Konya).
BANDIRMA HATTI —	Pazartesi, Çarşamba (Marakaz) 20,00 Tırhan, Cuma 8,15 (Marakaz) Cumartesi 20,00 (Kadeş)
KARABİGA HATTI —	Salı, Cuma 19,00 (Seyyar)
ÇANAKKALE HATTI —	Pazar 18.00 (Saadet)
İMRÖZ HATTI —	Çarşamba 18,00 (Mersin)
AYVALIK HATTI —	Çarşamba 9,00 (Bursa) Cuma 17,00 Saadet)
İZMİR HATTI —	Pazartesi, Perşembe (Tarsus) Cumartesi (Etrüsk)
İSKENDERUN HATTI —	Salı 17,00 (Erzurum)
DOĞU AKDENİZ HATTI —	Pazar 16,00 İstanbul

HNAME

yüze bir elli üç ekle
tarihi etekle..
Sultan-ı Mehemmed:
teshirine himmet;
FATİH denecekti.
savaştan; gözü pekti...
dolanıp durdu Boğaz'da;
a Hisar kurdu Boğaz'da.
miler seyredemezdi.
olsun; canı tezdi...
akat İmparator'da;
urum Fatih'i zorda.
denizden geçecekti.
bir yay gibi çekti.
donanmayla Haliye'e.
hengâme sevince.
birbir yarıyordu;
i haşyet sarıyordu.
gıptayla bakarken;
gibi hep kanlar akarken
çıkıp göğsünü gerdi;
n tal' yere serdi..
üze bir elli üç ekle;
tarihi etekle...
Melâikle muzahir.
Resul'ün buna dair...
günahkâr Bizans'a;
ne Meryem; ne İysa...

ALİ HÂDİ OKAN

KSİTTE

ARDESÜ ve MANTO

rlama, fantazi ve sağlam
rdan

ADNAN IPER

ekim çıkmazı Sokak
— 22 İstanbul

aftalık Rapor

949 (dahil) tarihleri ara
ış gün ve saatları

azar 3.00 (Cumhuriyet) S
3,00 (Trabzon) Çarşamba
,00 (Dumlupınar) Perşembe
e 3,00 (Ege)
Cumartesi 3,00 (Anafarta)
Pazar, Cumartesi 9,00 (Mar
az) Pazartesi, Salı, Çarşamba
a, Perşembe, Cuma
Konya).
Pazartesi, Çarşamba 8,
(Marakaz) 20,00 Tırhan, Ç
ma 8,15 (Marakaz) Cuma
si 20,00 (Kadeş)
alı, Cuma 19,00 (Seyyar
Pazar 18.00 (Saadet)
Çarşamba 18,00 (Mersin)
arşamba 9,00 (Bursa) Cuma
7,00 Saadet)
Pazartesi, Perşembe 15,0
Tarsus) Cumartesi 11,0
Etrüsk)
alı 17,00 (Erzurum)
Pazar 16,00 İstanbul

HİKÂYE

Altıparmak

Yazan: Nedim Raif

Onu bütün semt (Altıparmak) adile tanır. Bir gün unutur da kendisinden (Ali) diye bahsederseniz karşınızdaki şaşalar:

— Hangi Ali? Nasıl Ali? Kimin oğlu?

Gibi sualler biri birini takip eder. Siz yutkunur:

— Hani canım şu, filân yerde oturan.. Amma da yaptın yahu, meşhur Ali işte.. bilemedin mi?

— Altıparmaktan bahsediyorum.

Deyiverirseniz muhatabınızın suratı birden ekşir ve yüzünde nefretle karışık bir aşinalık peydah olur:

— Öyle desene yahu, ne yapmış yine suratsız.

Diye yeni bir macera dinlemek arzusunu gösterir.

Altıparmaktan niye herkes yaka silker? Bu sebepsiz değildir. Onun herkesin canını yakan bir arsızlığı, bütün mahalleliyi ayrı ayrı üzen yaramazlıkları vardır. Birisi destisini verir, onu çeşmeye gönderir, gerçi altıparmak destiyi doldururdu. Fakat desdestinin kulpu veya ağzı giderdi. Bir başkası sigara sipariş ederdi, sigarayı alır, fakat paranın üstü gelmezdi: Kırılan cam onun marifeti, ölen veya kaybolan tavuk onun işi idi..

Hepsi bir tarafa, hele semti sabah uykusundan mahrum bırakmak yok mu? İşte bütün mahalleliyi kendisine düşman eden bilhassa buydu. Kabahatin büyüğü annesinde idi. Sabah, horozlarından sonra mahallede altıparmakla annesinin gürültüsü ortalığı kaplar, çacuk sokağa fırlar sinirli annesi de pencereden kafasını uzatarak beddua etmeğe başlardı:

— İnşallah oğlan tramvay altında kal, vücudun parça parça olsun, eve ölüm haberini getirsinler..

Bir ana ağzından böyle sözler nasıl çıkar? Yarı beline kadar pencereden sarkıp, sinirden dışına fırlamış peltek gözlerini olğluna dikerek ve saçı, başı, göğsü açık bir halde inlerken bütün civar evler pencereleri de açılır:

— Yine ne var Hace rbacı ne yaptı sabah sabah?

Halbuki oğlan belki de hiç bir şey yapmamıştır. Bütün suçu kahvaltısını bitirmemek veya ayakkabısını giymeden sokağa çıkmaktır. Hacer hanımın başı bu defa komşu evlere uzanır:

— Bu çocuk beni iflâh etmez kardeş, görürsünüz yakında cenazem çıkar.. o zaman açıkta kalınca anlar gününü merhametsiz.. Bak, sabah sabah ayakları çıplak, kahvaltısını yine köpeğe yedirdi, bu soğuk havada bir dert alacak sonra, tasasını ben çekeceğim.. Hele suratına bak açlıktan neye döndü, köpeği beslemekten kendine sıra mı var?

Artık şikâyetler, dert yanışlar biri birini takip eder. Sağdan soldan uzanan birkaç kadın başı onu yatıştırmaya çalışır, uykusundan olan bir homşu can sıkısile sokağa fırlayıp Altıparmağı yakalayıp evine sokar ve o günkü komedi öylece biterdi!..

Fakat ertesi gün başka bir sebep, yine beddualar, yine kavgalar, nie uykudan uyanan mahalleli..

Altıparmağın garip ve garip olduğu kadar da enteresan bir hikâyesi vardır. Anlatıldığına göre, Hacer hanımın arka arkaya dört kızı olmuş. Bir de erkek çocuğu olmasını istermiş. Bir gün:

— Hey Allahım, demiş, bir erkek evlâtta bana ver, zararı yok özürlü, kusurlu, haylaz olsun. Şu dört kızdan çekmediğim zahmeti ondan göreyim.

Sen misin söyleyen.. Senesine kalmamış, al sana altıparmaklı bir erkek çocuk. Gözünün biri de şaşı, sağ elinin küçük parmağının bitişiğindeki altıncı parmak ilk zamanlarda Hacer hanımı çok üzmüş, Fakat ne yapsın? Bir erkek evlâda kavuşmak onu, bu acıyı unutturacak kadar, sevindirmiş.. Bunnula beraber ara sıra:

— Dilek kapısı açıkmış, keşke iyi bir dilekte bulunsaydım.

Diye söylenmekten de kendini alamamış.

Hele çocuğun ilk aylarda başlayıp gittikçe artan yaramazlığı karşısında tahammülü kesildikçe dilediğine, dileyeceğine bin kere pişman olmuş, Ne gece uyku, ne gündüz dirlik.. Memesine koparacak gibi asılır, içinde bir yudum süt koymaz ve kadını mecalsiz bırakırmış.. Yıllar geçtikçe yaramazlığı da artmış.. Üç dört yaşında komşu kız çocuklarını sıkıştırmağa kovalamağa başlamış. İlk defa eve, sonra da bütün mahalleliye illallah dedirmiş.. Hacer hanım. kocasile birlikte kızlarından birini kaybedip, diğer ikisini kocaya, birini de bir el kapısına verdikten sonra bu haylaz oğlanla baş başa kalmış. Şimdi ne bulursa o yiyecek, eline ne geçerse o giyecek.. Fakat verileni kendi yese.. Hayır! Altıparmağın (yabani) adlı iri yarı bir köpeği vardır.

Bütün işi gücü onunladır. Gezecek onunla, bir yere gidecek onunla.. Bir yanında (yabani), diğer tarafında mahallenin kendi ayarında işsiz güçsüz haylaz çocukları sabahtan akşama kadar dağ bayır gezecek, oynuyacak akşam bir yanında köpeği, bir yanında adamlarile mahalleye muzaffer bir kumandan tavrı ile geri dönecektir.

İşte zavallı Hacer hanım el çamaşırı yıkayarak, el kapısında sabahtan akşama kadar çalışıp didinerek aldığı üç beş kuruş bu oğlanın köpeğinin ve adamlarının kursağına düşecekti. Köpeğin karnı doyup ta bir köşeye kıvrılmadan Altıparmak ağzına lokma koymazdı. Eğer mevcudu ancak köpeğin doymasına yetiyorsa (yabani) yiyecek, fakat kendi üç gün de sürse aç kalacaktı.

Hacercik bu sevimsiz yabaniyi başından uzaklaştırmak için çok uğraştı. Fakat bir türlü muvaffak olamadı. Lâfı geçtiği an Altıparmağın gözleri faltaşı gibi açılıyordu. Bu kadıncağızın ikinci bir arzusu daha vardı. O da bütün yaramazlığına rağmen çok sevdiği oğlunun bu altıncı parmağını bir kolayını bulup kestirmekti. Ne doktorlara gitmedi ne hastahanelere baş vurmadı. Fakat hepsinden de hüsranla döndü.

Yine bir sabah bütün mahalleli Hacer hanımın çığlığı ile uyandı. Fakat bu defa oğlana beddua etmekten ziyade ona acıyan bir feryat yükseliyordu.

— Eyvah, evlâtçığım öldü.. Mahvoldum, yetişin komşular..

Bütün mahalleli onun yaygarasını bildiği için pek te aldırış eden olmadı. Kimi komşular yataklarında dönüp sabah uykularından uyandırıldıkları için acı acı söylendiler. Bu yaramaz çocuk bütün mahallenin huzurunu, rahatını kaçırmıştı.

Kadının feryadı, hıçkırması uzamasına rağmen Altıparmağa karşı küskün olan mahalleli aldırış etmedi, fakat yaygara kesilmeden devam edince meraklı başlar yine pencerelere üşüştü. Çok geçmeden hâdise anlaşıldı.

Altıparmak sabah erkenden kalkmış, eline geçirdiği parayla mahalle kasabından bir parça et almış, onu kesmiş doğramış ve elile köpeğine yedirmeğe başlamış. Avucu içindeki bütün etleri yiyip bitiren (yabani), kimbilir belki de fazlalığını hissedip et zannederek, çocuğun altıncı parmağını koparıp yeyivermiş..

Hâdise bütün mahallede bir tebessüm olarak dudaktan dudağa dolaştı. Kimi de «Operatörün yapamadığını, köpek yaptı» diye tıbla alay etti. İşin garibi şu ki Ali altıncı parmaktan kurtulduğu halde (Altıparmak) adından bir türlü kurtulamadı.

SONBAHAR'A GİRERKEN

Ne çare elde değil ayrılıyoruz yazdan
Bir gazel söyliyelim biz ona kırık sazdan,
Haberimiz olmadan nasıl da geldi, geçti,
Tadamadık bir türlü vişne, çilek, kirazdan!
Ne ada'da eğlendik, ne Moda'da dinlendik
Bir kez bile geçmedik Filorya'dan, Boğazdan!
Sonbahar günlerine güvenmek doğru değil
İyi hazırlanmalı, kış bastırır birazdan!
Oduncu ve kömürcü nasıl memnun kimbilir?
Ağzı kulaklarına varır gülünce hazdan!
İstanbulun radyosu sildi kulak pasını
Bıkmıştık senelerdir Ankara'daki cazdan!
Artık sık sık dinleriz Müzeyyen'i Münir'i
Fasıllar işitiriz Nihavent'ten, Hicaz'dan!
Ak sakalla çıkacak talebeler mektepten
Çünkü lise tahsili dört senedir en azdan!
Nice evlât pedere top attırır gör gayrı
Babalar imdat bekler sayın Murat Uraz'dan!
Bir yandan geçim derdi, öte yandan fakirlik
Titrersin gece gündüz fırtınadan, ayazdan!
Üşümemek istersen bir güzel bulda evlen
Yanına yaklaşılmaz kışın çalımdan, nazdan!
Yorulduk bugünedek gölge kovalamaktan
Usandık yalvarmaktan, bıktık artık niyazdan!
KEDERLİ odun, kömür, birde esmer yar ister
O zavallı çok çekti sarışından, beyazdan!

KEDERLİ

KEÇİÖREN - AKORDİON

Merhum Aliye Vekili Mahmut Esat Bozkurt hukukçuluğu kadar içkiye düşkünlüğü ile de meşhurdu. Bir yaz günü kafayı çektikten sonra, Ankaradan Keçiörene doğru uzanmış ve bağlar arasında gezinmeğe başlamıştı. Bu sırada üstadın kulağına gayet ustaca çalınan bir akerdion sesi gelir. Merhum sevilen şahsiyetlerden olduğu için, çekinmeden akerdion çalınan eve yönelerek kapının ziline basar. Tesadüf olacak ya ev sahibi ve akerdion çalan genç üstadın hukuk fakültesinden talebesiymiş. Genç ev sahibi meşhur misafirini memnuniyetle içeriye alır, ikram eder ve ona dilediği bütün parçaları dinletir. Sonra söz sırası ev sahibinin durumuna intikal edince gencin, elyövm hukuk fakültesinde talebe olduğu ve o zaman Ankara hukukunda Devletler Umum hukuku okutmakta olan üstadın dersinden de ikmale kaldığı anlaşılır. Merhum profesör buna çok üzülür, fakat talebesini teselli etmek için ona teminat verir:

— Eylûlde muhakkak hatayı tamir ederiz. Sen bana (Keçiören - akerdion) diye kendini hatırlatırsın der.

Aradan zaman geçer ve imtihanlar başlar. Bizim akerdionist Keçiörenli ile Mahmut Esat imtihan masasında karşılıklı otururlar. Fakat üstat bu sefer ayık ve aklıbaşındadır. Sualini, karşısında hiç tanımadığı, talebesine tevcih eder:

— Devletler hukukunun esası?

Talebe pervasız cevap verir.

— Keçiören - akerdion efendim.

Hoca heyrele:

— Ne!

Tekrar ayni cevap, Birden bu manasız cevap karşısında talebesinin çıldırdığına hükmeden Bozkurt dinleyici talebelere döner:

— Duydunuz mu çocuklar arkadaşınızın söylediğini?

Bütün dinleyiciler kahkahayı basarlar ve zavallı Keçiörenli imtihan harici edilir. Tabii sınıfta dönerek!

YILLARIN TAHRİBATI

Passy - Bourse Vikotu, gençlik maceralarını anlatıyordu. Küçük bir kutunun içindeki saç demetini göstererek:

— İşte, ilk sevgilimin saçı, dedi.

Arkadaşları saçların beyaz olduğunu görünce hayret ettiler. Vikont izah etti:

— Senelerdir saklıyorum!

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir.

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

Kötümserlik

Kadıncağız daima hayatından şikâyetçiydi. Evlenmelerinin yıl dönümünde kocasına yeşil ve sarı iki kravat hediye etti. Zavallı adam memnun oldu ve hararetle teşekkür etti; fakat kadın kederlenmişti:

— Anlaşıldı; dedi; kravatları beğenmedin!

— Bilâkis karıcığım çok hoşuma gitti...

Ve sözlerini ispat etmek için hemen boynundakini çıkararak karısının aldığı kravatların sarısını taktı. Öteki meyus meyus bakıyordu:

— Ah; dedi; biliyordum zaten; yeşil kıravat hiç hoşuna gitmedi!

Böyle Hizmetçi Olur mu?

Hizmetçileri bulunmaz cinstendi. Uzun senelerdenberi yanlarında çalıştığı için; kimse ona hizmetçi nazarıyla bakmazdı. Evin vekilharcı gibiydi... Her şey için reyi alınırdı. Herşeye karışırdı; hattâ masraflara bile...

Son zamanlarda hayatın pahalılaştığını görünce; aylığını arttırmak istediler ve kararlarını kendisine söylediler. Teşekkür ederek mutfağa girdi. Birkaç dakika sonra tekrar döndü:

—Madam; dedi; bu ay aylığımı arttırmanızın imkânı yok çünkü zaten masrafınız kâfi derecede fazla oldu!

A B C

Tercüme Bürosu

Galata, Mumhane cad. Mumcu han no.3
Sicilli Ticaret No. 40070

TELEFON 41131

HER DİLDEN VE HER NEVİ TERCÜMELER

Bilhassa; İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Arapca, Farsca, Rusca, Bulgarca, Romence, Macarca, eski ve yeni Yunanca v. s.

Adi, ticari, mali, edebi, teknik, fenni, hukuki; tıbbi; ilâncılık ve sinemacılığa ait.

Noterliklere, mahkemelere, sefaret ve konsolosluklara, gümrük idarelerine, üniversitelere, ticaret odalarına ve sair resmi makamlara ibraz olunacak: mektup, telgraf, pasaport, hüviyet cüzdanı, mukavelename, şartname gibi her nevi resmi ve gayri resmi evrak ve dokümanlar.

En ehliyetli, elemanlar tarafından en kısa zamanda ve en elverişli şartlarla tercüme olunur.

— TAKDİS —

Chateaubriand'ın dostlarından yeni evlenen bir çift kendilerini takdis etmesi için üstada ricada bulunurlar.

Chateaubriand:

— Benim takdis ettiğim her şey devrildi, diyerek onların bu ricalarını reddeder.

Aradan çok geçmeden Fransanın her köşesinden kendisine şu tarzda ricalar yağmaya başlar.

— «Chateobriand, çok rica ederiz, hükûmeti takdis et - mez misiniz?»

KÂRLI İŞ

Bir köylü arkadaşına anlatıyordu:

— Bugün epey kârlı bir iş yaptım, dedi. Karımın bana takvim almak için verdiği beş lirayla geçen senekilerden 3 tane aldım!

— YERİNDE CEVAP! —

Çavuş askere sordu:

— Söyle bakalım! Bizim bölükte en az aptal kimdir?

Er yaranmak istedi:

— Sizsiniz çavuşum!

TAŞI GEDİĞİNE

Müşteri:

— Masanın üstüne bakıver sene oğlum, bir şey bırakmış mıyım?

Garson:

— Hayır beyefendi, hiç bir şey yok! Hattâ bir bahşiş bile...

DEĞİŞİKLİK

Ahmedin karısı ayrılmak için mahkemeye müracaat etmişti. Hakimin önünde şikâyetlerini sıralamaya başladı.

Reis sordu:

— Fakat kocanız sizi eskiden çok severmiş.

— Evet, bunu inkâr edemem fakat zamanla değişti. Eskiden beni gördüğü zaman kalbi hızla vuruyordu. şimdi bastonu hızla vuruyor!..

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede :

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANI'nın 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil.
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.
Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.
Tafsilât gişelerimizde...

İHTİYACI YOKMUŞ!

Karısını övüyordu:

— Bizim hanım dedi herhangi bir mevzu üzerinde saatlerce konuşabilir...

Öteki cevap verdi:

— Hıh! Benimkinin konuşmak için mevzua ihtiyacı bile yoktur!...

1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.
4 Çekilişin her birinde
25.000
10.000
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER :
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur' numarası alırlar.

DENTOSIL
DİŞ kremi

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden :
M. Nevzat YİĞİT
İdare yeri : Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 İstanbul
Dizildiği ve Basıldığı yer :
Dr. Nuri AKCA Matbaası

KİNİNLİ
DERMAN
KAŞELERİ
Ağrı Sızı ve Sancıları derhal keser
KAŞE 12,5 KURUŞ

PÜRGOLİN MÜSHİL GAZOZU

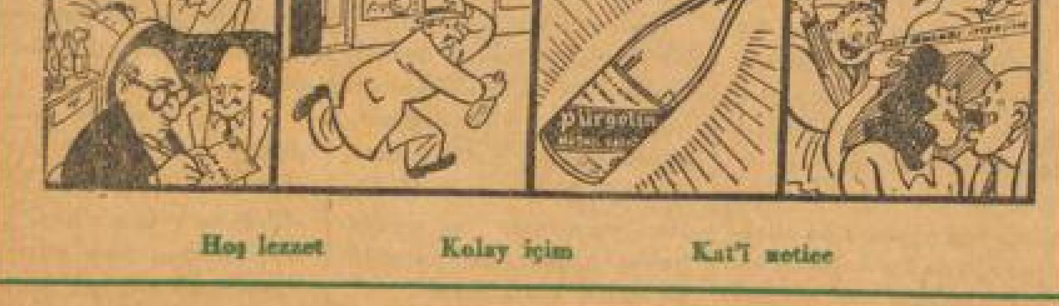

Hoş lezzet Kolay içim Kat'i netice